

LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA PIETŲ AFRIKOS RESPUBLIKOJE

AKTUALIOS EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2025 m. gruodžio 3 d.

DATA	PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS	INFORMACIJOS ŠALTINIS	PASTABOS
Lietuvos verslo plėtrai aktuali informacija			
2025-11-15	S&P Global“ pirmą kartą per beveik du dešimtmečius pakėlė Pietų Afrikos ilgalaikį užsienio valiutos reitingą nuo „BB-“ iki „BB“, nurodydama stipresnes ekonomikos augimo perspektyvas, gerėjančią fiskalinę padėtį ir sumažėjusias paslėptas valstybinių įmonių finansines rizikas, ypač po geresnių valstybės elektros įmonės Eskom rezultatų.	S&P upgrades South Africa for first time in nearly 20 years as reforms gain traction Reuters	Pietų Afrikos reitingas pakeltas po beveik 20 metų
2025-11-17	Pietų Afrikos vartotojai rodo menką susidomėjimą elektra varomais automobiliais (EV), todėl naudotų EV kainos smarkiai krenta. <i>WeBuyCars</i> vadovas Faan van der Walt nurodo, kad prie to prisideda aukštos elektros kainos, ribota įkrovimo infrastruktūra, istorinės elektros tiekimo problemos, didelės draudimo įmokos ir nepasitikėjimas baterijų ilgaamžiškumu. Tuo pat metu rinkoje auga Kinijos automobilių prekės ženklų, tokių kaip Chery, Haval, Omoda, Jaecoo ir BYD, įtaka – jie siūlo naujus automobilius už konkurencingas kainas, o tai dar labiau spaudžia naudotų automobilių kainas. Nepaisant šių iššūkių, <i>WeBuyCars</i> per metus padidino pajamų rodiklius 13,1%, o pagrindinė pelno dalis išaugo 15%, daug investuodama į technologijas, dirbtinį intelektą ir duomenų analizę.	Reality check for electric car sales in South Africa	Mažas susidomėjimas elektromobiliais
2025-11-20	Johanesburge ES pirmininkė Ursula von der Leyen ir Europos Tarybos pirmininkas António Costa kartu su PAR prezidentu Cyrilu Ramaphosa paskelbė apie naujas 750 mln. eurų investicijas į PAR transporto ir energetikos infrastruktūros modernizavimą, elektromobilių baterijų gamybą bei vaistų ir vakcinų gamybos plėtrą. Tuo pačiu buvo pasirašytas pirmasis „Švarios prekybos ir investicijų partnerystės“ susitarimas bei bendras Memorandumas dėl kritinių mineralų vystymo, užtikrinant jų perdirbimą Pietų Afrikoje. ES ir PAR bendradarbiavimas apims žaliosios energetikos projektus, tvarių mineralų ir metalo tiekimo grandinių kūrimą bei pramoninius projektus mineralų gavybai, perdirbimui ir perdirbtų produktų gamybai.	EU announces €750m new investments in SA and an agreement to jointly develop critical minerals	ES naujas investicijų paketas PAR
2025-11-06	FATF spalio mėn. plenarinėje sesijoje pašalina Pietų Afriką iš sąrašo šalių, stebimų dėl susilpnėjusios sistemos prieš pinigų plovimą (AML) ir terorizmo finansavimą (CFT). Pietų Afrikos institucijos įgyvendino visus 22 veiksmų planu numatytus punktus: sustiprinta reguliacija, pagerintas finansinių operacijų priežiūros mechanizmas, tinkamai pasiruošta kovai su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu. Išbraukimas iš „pilkosios“ sąrašo - svarbus reputacijos atsigavimas: tai gali padidinti investuotojų pasitikėjimą, palengvinti tarptautinę finansinę veiklą.	South Africa: Removal from Financial Action Task Force “grey list”	Pietų Afrika pašalinta iš FATF pilkojo sąrašo
Bendra ekonominė informacija			
2025-11-04	<i>South African National Transmission Company</i> (NTC) 2025 m. atsinaujinančios energetikos tinklų apžvalga rodo esminį šalies elektros gamybos struktūros pokytį: privačios Pietų Afrikos įmonės per artimiausią dešimtmetį planuoja įdiegti apie 220 GW naujos atsinaujinančios energijos pajėgumų, t. y. daugiau nei keturis kartus	Private South African companies planning to create four times more	Privačios Pietų Afrikos bendrovės planuoja sukurti

	<p>daugiau nei dabartinis „Eskom“ gamybos pajėgumas. Iš 673 planuojamų projektų tik 20 vysto pati „Eskom“, kurios dalis bendrame šalies elektros balanse iki 2035 m. gali sumažėti nuo daugiau kaip 90% iki maždaug trečdaly. Didžioji projektų dalis yra pažengusioje stadijoje: 72 GW pajėgumų jau turi aplinkosauginius leidimus ir (arba) sudarytus elektros supirkimo susitarimus. Plėtra daugiausia remiasi saulės ir vėjo energija, o jų stabilumo užtikrinimui numatyta masiškai diegti akumuliacinio sistemos (apie 47 GW baterijų pajėgumų), kurios leistų subalansuoti gamybos svyravimus ir palaikyti tinklo patikimumą.</p>	<p>power than Eskom's entire fleet – MyBroadband</p>	<p>keturis kartus didesnius elektros gamybos pajėgumus</p>
2025-11-06	<p>Pietų Afrikos vietinės kultūros ir tradiciniai vaistiniai augalai oficialiai pripažinti žemės ūkio produktais, o tai gali kasmet šalies ekonomikai generuoti iki 12 mlrd. randų. Žemės ūkio ministras Steenhuisenas paskelbė, kad jie įtraukti į „Žemės ūkio produktų rinkodaros įstatymą“ (MAP Act), pabrėždamas, kad tai svarbus žingsnis modernizuojant žemės ūkio sektorių ir formalizuojant tradicines vertės grandines, kurios ilgą laiką veikė neoficialioje/juodojoje ekonomikoje.</p>	<p>South Africa's indigenous crops gain recognition under Steenhuisen's new policy</p>	<p>PAR vietinės kultūros ir tradiciniai vaistiniai augalai oficialiai pripažinti žemės ūkio produktais</p>
2025-11-13	<p>Nauja „Global Maritime Forum“ studija rodo, kad Pietų Afrikos–Europos geležies rūdos maršrutas tarp Saldanhos ir Roterdamo gali tapti vienu pirmųjų žaliųjų jūrų koridorių, pradėdamas veikti 2029 m. ir siekdamas visiškos dekarbonizacijos iki 2035 m. Pradiniu etapu laivai amoniaku būtų aprūpinami Roterdame, o Saldanhos įlanka palapsniui kurtų savo žaliojo amoniako gamybos ir bunkeravimo centrą. ES klimato reguliavimas gerokai stiprina tokio projekto ekonominį pagrindą, o Pietų Afrika įgytų konkurencinį pranašumą švaraus jūrų kuro rinkoje. Koridorius padėtų modernizuoti Saldanhos uostą, stiprintų šalies eksportą ir remtų teisingos energetinės transformacijos tikslus.</p>	<p>South Africa iron-ore trade route to Europe could be green by 2029, study shows</p>	<p>Galimybė tapti pirmuoju žaliuoju jūrų koridoriumi iki 2029 m.</p>
2025-11-15	<p>Pietų Afrikos citrusinių vaisių augintojai sparčiai užima Europos rinką, kurioje tradiciškai dominuoja Ispanija, o vietiniai ūkininkai reiškia susirūpinimą dėl mažesnių kainų ir ankstyvosios sezono pasiūlos dominavimo. Nuo 2016 m. ES ir Pietų Afrikos prekybos susitarimo įsigaliojimo eksportas į Europą išaugo, o Ispanijos ankstyvųjų klementinų ir satsumų gamyba sumažėjo 40 %. Pietų Afrikos ūkininkai investavo į naujas plantacijas ir atitiko ES fitosanitarinius reikalavimus, nors tai dažnai sunkiai įveikia smulkius gamintojus. ES importo duomenys rodo, kad iki 2025 m. rugsėjo Pietų Afrikos oranžerijų eksportas sudarė didžiąją dalį importuotų apelsinų, o augimo tendenciją sustiprino JAV įvestas 30 % tarifas ir ES tarifų mažinimas iki 2026 m. Ispanijos ūkininkai skundžiasi prastesnėmis kainomis ir mažesne derybine galia, kas kelia grėsmę vietos ūkiams ir kaimo ekonomikai.</p>	<p>South Africa beating major European country in its own backyard – BusinessTech</p>	<p>Pietų Afrika užima Europos citrusinių vaisių rinką</p>
2025-11-11	<p>„Beijing Automotive Group“ (BAIC) Pietų Afrikoje nuo sausio planuoja pradėti naujojo visureigio B30 surinkimą savo gamykloje <i>East Cape</i> provincijoje (Gqeberha mieste). Tai žymi svarbų žingsnį siekiant didinti vietinę automobilių gamybą. Kinijos automobilių gamintojai – tarp jų BAIC, BYD ir Chery – aktyviai plečiasi Afrikoje dėl stiprėjančios konkurencijos Kinijoje ir griežtėjančių prekybos apribojimų Europoje bei JAV. BAIC patvirtino, kad benzininiai ir hibridiniai modeliai bus surenkami naudojant pilną detalių išrinkimo procesą, kuris padidina vietinės gamybos vertę.</p>	<p>China's BAIC to start assembling B30 SUVs in South Africa early next year Reuters</p>	<p>Kinijos automobilių įmonė pradės naujo SUV vietinį surinkimą Pietų Afrikoje</p>

	Šiuo metu gamykla surenka B40 Plus ir X55 Plus naudodama pusiau išrinktų komponentų (SKD) metodą.		
2025-11-25	Pietų Afrikos vyriausybė, siekdama užpildyti didžiulį infrastruktūros finansavimo trūkumą Afrikoje, planuoja sumažinti valstybės biudžeto našta, dalį projektų rizikos perkelti privačioms įmonėms. Nacionalinės izdo direktorė Pieterse pabrėžė, kad infrastruktūra yra pagrindinis augimo ir plėtros variklis, o apie 70 % fiksuotų investicijų jau vykdo privatus sektorius. Siekiant užtikrinti investuotojų pasitikėjimą, kartu su Pasaulio banku kuriama nauja draudimo tipo įmonė, kuri prisiims finansinę riziką dideliuose projektuose – pirmiausia elektros tinklų plėtroje, o sėkminga praktika bus pritaikyta ir kitiems sektoriams. Be to, planuojama leisti specialias „infrastruktūros obligacijas“, kurių lėšos būtų skiriamos tik infrastruktūros plėtrai. Transnet ir kitos valstybinės įmonės taip pat bus įtrauktos į reformas, leidžiančias kitiems rinkos dalyviams dalyvauti projektų įgyvendinime, o <i>Transnet</i> geležinkelių reforma jau atvėrė tinklą keliems operatoriams. Infrastruktūros poreikis žemyne yra milžiniškas, todėl reikia drąsių ir kryptingų sprendimų.	South Africa looks to shift infrastructure risk to private sector partners	Pietų Afrika siekia perkelti infrastruktūros riziką privačioms įmonėms
2025-11-24	B20 Pietų Afrikos Skaitmeninės transformacijos darbo grupė paskelbė apie 100 mln. JAV dolerių vertės <i>Skaitmeninės įtraukties fondą</i> , skirtą remti technologijų startuolius Afrikoje. Fondas prioritetą teiks iniciatyvoms, mažinančioms skaitmeninę atskirtį, įskaitant ryšio sprendimus, skaitmeninius įgūdžius, sveikatos technologijas, finansinę įtrauktį ir agritech inovacijas. Fondas veiks kaip mišraus kapitalo platforma, sujungiant vystomojo finansavimo, filantropinių partnerių ir privataus sektoriaus investicijas, siekiant sumažinti riziką ankstyvosiose investicijų stadijose ir užtikrinti tvarų poveikį. Oficialios paraiškos dar neatsidariusios – struktūros ir pagrindinių partnerių įsipareigojimai bus galutinai patvirtinti artimiausiais mėnesiais.	B20 South Africa Unveils \$100 Million Digital Inclusion Fund for African Entrepreneurs - TechAfrica News	Pietų Afrika pristato 100 mln. JAV dolerių skaitmeninės įtraukties fondą
2025-11-24	Malazijos tarptautinė energetikos ir infrastruktūros grupė „YTL Power International“ svarsto galimybę įžengti į Pietų Afrikos rinką, planuodama statyti duomenų centrus bei tapti elektros energijos tiekėja šalyje. Įmonės vykdomasis direktorius Yeoh Keong Hann nurodė, kad „YTL“ ketina pradėti veiklą per artimiausius vienerius–dvejus metus, ir kad Pietų Afrikos vyriausybė taip pat tikisi, jog įmonė suteiks ekspertinę pagalbą vandens valdymo srityje, siekiant gerinti šalies infrastruktūrą. „YTL Power International“ jau veikia savo pagrindinėje rinkoje Malaizijoje, taip pat valdo elektros energijos gamybos įmonę Singapūre ir vandens tiekimo paslaugas Jungtinėje Karalystėje. Įmonė buvo pakviesta į neseniai Pietų Afrikoje vykusį G20 susitikimą, kur ją atstovavo Malazijos premjeras Anwar Ibrahim, pabrėžiant įmonės tarptautinį statusą bei galimybes bendradarbiauti su Pietų Afrikos valdžia energetikos ir infrastruktūros srityse.	International power giant coming after Eskom in South Africa – Daily Investor	Malaizijos energetikos ir infrastruktūros grupė rengiasi įžengti į PAR rinką
2025-11-27	Pietų Afrikos valdoma įmonė <i>Transnet</i> , bendradarbiaudama su Prancūzijos plėtros agentūra AFD (3 mln. eurų paskola) ir gaudama Europos Sąjungos 7 mln. eurų dotaciją, skirtą atsinaujinančiai energijai, geležinkelių renovacijai, uostų modernizavimui bei žaliojo vandenilio vystymui, siekia paspartinti perėjimą prie nulinės emisijos savo uostuose, geležinkeliuose ir vamzdynuose. Lėšos padės <i>Transnet</i> atnaujinti infrastruktūrą bei 550 km geležinkelių, pagerinti paslaugų kokybę ir patikimumą, taip pat	South Africa: Transnet partners with France, EU to decarbonise ports and railways	Transnet kartu su Prancūzija ir ES siekia uostų ir geležinkelių dekarbonizacijos

	užtikrinti apie 300 GWh atsinaujinančios elektros energijos tiekimą – apie 20 % įmonės poreikių. Ši partnerystė skatins žaliajo vandenilio vertės grandinės kūrimą, pereinamųjų mineralų naudojimą ir reikšmingai mažins aplinkos pėdsaką, prisidedant prie Pietų Afrikos tikslų iki 2050 m. pasiekti tvarią ir žemo anglies dioksido kiekio ekonomiką.		
2025-11-27	Pietų Afrikos Valstybės investicijų valdytojas (PIC) patvirtino istorinę Gamtinių dujų strategiją, skirtą užtikrinti šalies energetinį saugumą ir skatinti dekarbonizaciją. Strategija apima investicijas į dujų infrastruktūrą, Ankerlig ir Gourikwa elektrinių konversiją iš dyzelino į dujas, 3 000 MW galios dujų elektrinės Richards Bay statybą, gamtinių dujų tiekimo krizės sprendimą bei regioninį bendradarbiavimą su Mozambiku ir Namibija. Be energijos gamybos, dujos bus naudojamos kaip cheminė žaliava, skatinanti pramonę ir žemės ūkį. PIC pabrėžia, kad strategija palaikys tvarias investicijas, regioninį bendradarbiavimą ir švarios energijos plėtrą, padedant Pietų Afrikai pasiekti ilgalaikius energetikos ir aplinkosaugos tikslus.	PIC approves landmark gas strategy to power South Africa's energy transition	Patvirtinta Gamtinių dujų strategija

Parengė:

Karolina Astrauskaitė, LR ambasados Pietų Afrikos Respublikoje trečioji sekretorė,
tel. +27 74 130 3321, el. paštas karolina.astrauskaite@urm.lt